

‘‘શા’બ, છોકરાં રાખતો’તો!’’

– ગોપાલ મેઘાણી

બાદશાહ ને બીરબલ બેઠા હતા.

બાદશાહ કહે : ‘‘એલા, બીરબલ ! કચેરીમાં મોડો કેમ આવ્યો ?’’

બીરબલ કહે : ‘‘શા’બ, શું કરું ? – છોકરાં રાખતો’તો !’’

બાદશાહ કહે : ‘‘પણ એમાં આટલું મોડું શાનું થાય ?’’

બીરબલ કહે : ‘‘શા’બ ! છોકરાં રાખવાં બહાં આકરાં.’’

બાદશાહ કહે : ‘‘હવે એમાં શું–છોકરાં રાખવાં એમાં ? રોવે–કારવે તો પાઈ – પૈસો આપીએ કે સેવ–મમરા ખવરાવીએ !’’

બીરબલ કહે : ‘‘શા’બ, અનુભવ કરી જુઓ, પછી ખબર પડશે !’’

બાદશાહ કહે : ‘‘એમાં અનુભવ શો કરવો – એવી નમાલી વાતમાં ?’’

બીરબલ કહે : ‘‘લ્યો ત્યારે, હું છોકરો થાઉં–તમે મને રાખી દો !’’

બાદશાહ કહે : ‘‘ઠીક, લે ત્યારે, હું બાપ થાઉં ને તું છોકરો થા.’’

બીરબલ કહે : ‘‘એ...એ...એ...! બાપા, મારે દૂધ પીવું છે.’’

બાદશાહ કહે : ‘‘એય, દૂધ લાવો.’’

દૂધ આવ્યું. બીરબલે પીધું.

‘‘એ...એ...એ...! બાપા, મારે ખંઘોલે બેસવું છે.’’

‘‘એલા, ખંઘોલે તે બેસાય ?’’

‘‘પણ બાદશાહનો દીકરો છું ને ?’’

બાદશાહે બીરબલને ખંઘોલે બેસાર્યો ને હેઠે ઉતાર્યો.

‘‘એ...એ...એ...! બાપા, મારે શેરડી ખાવી છે.’’

બાદશાહે શેરડીનો સાંઠો મગાવ્યો.

‘‘એ...એ...! બાપા ! કટકા કરી દો.’’

બાદશાહે કટકા કરી દીધા.

“એ...એ...એ...! હવે અમને આખી કરી દો.”

બાદશાહ કહે : “લે લે, રાખ હવે ! કટકા કરેલી શેરડી વળી આખી થતી હશે ક્યાંય ? માળા મૂરખ !”

“એ...એ...એ...! નઈ, અમને શેરડી આખી કરી દો.”

“એલા સાંભળતો નથી ? શેરડી આખી ક્યાંથી થતી’તી ?”

બીરબલ રોવા માંડ્યો : “એ...એ...એ...! કટકા નઈ, અમને શેરડી આખી કરી દો !”

“હવે જા-શેરડીવાળો નો’તો ભાણ્યો !”

“નઈ બાપા !અમારી શેરડી.....”

“એલા, બીજો આખો સાંઠો લાવો.”

“નઈ, નઈ ! આ કટકાનો જ આખો કરી દો – બીજો નઈ !”

બાદશાહ કહે : “માળો કાલો લાગે છે !”

બીરબલ કહે : “નઈ નઈ નઈ, અમારી શેરડી આખી કરી દો !”

બાદશાહ કહે : “આ માથાઝીંક તે કોણ કહે ? – એલા, કોઈ હાજર છે કે ? આ છોકરાને લઈ જાઓ !”

બીરબલ હસી પડ્યો.

બાદશાહ કહે : “માળા બીરબલ ! તારું કહેવું સાચું, હો !”

